

- 01.-Putte Mathieu.- °ST.19.01.1810.
-z.v. Antonius Putte en Maria-Gertrude Maes.
-vestigde zich in 1832 als tolontvanger in het huis van herbergier Joseph Coene en Elisabeth Simons.
- 02.-Hendrix Guillam.- °Gelinden 1810-+Br.03.06.1856.
-huwde op 22.07.1841 met Elisabeth Désiron, °Br.1815, d.v. Gilles Désiron, °Bergilez 29.10.1784, en Agnes Billen, Br.°11.04.1791, herbergier op de Luikersteenweg-Hek.
-vader van:
-Trudo-Egidius-Joseph, Br.°25.02.1843-+Br.17.03.1858.
-Rosalina-Celestina-Agnes, Br.°07.04.1847 (x Henri Vandeweyer, °Duras, 21.10.1842).
-Joannes-Trudo, Br.°23.06.1850.
-Petrus-Albertus, Br.°12.01.1855.
- 03.-De Melsterbeek werd in de 19e eeuw ook "*Kleyerbeek of Laagbeek*" genoemd. De watermolen dicht bij de Luikersteenweg in de Beling werd "*Kleyenmolen*" genaamd.
- 04.-Nicolaas Plugers en Marie-Elisabeth Leemans woonden, tegenover het St-Sebastiaansraam, in "*het pachthof van wijlen Machiel Leemans, gelegen nevens den Beekcant*".
- 05.-Coelmont Lambert.- Br.°12.06.1818.
-z.v. Joris-Willem Coelmont en Maria-Anna Cruls.
-huwde met Maria-Louisa Nickmans, °ST.26.12.1835.
-vader van:
-Maria-Antonia, °16.04.1869.
-Leo-Norbert, °17.12.1871.
-Maria-Carolina, °20.01.1875.
-Joseph-Theophiel, °07.05.1876.
-landbouwer op de Coelmont-hoeve in de Singelstraat.
- 06.-de Pitteurs-Hiegaerts Henri-Théodore-Jules.- °ST.27.01.1834-+1917.
-z.v. Antoine-Joseph-Théodore de Pitteurs-Hiegaerts, °ST.04.12.1795-+17.10.1874, en Marie-Louise-Laure-Henriette de Pitteurs, °1803-+1838.
-huwde in 1855 met Germaine-Sophie-Joséphine-Henriette de Pitteurs-Hiegaerts, Ord.°07.11.1832-+10.09.1859, d.v. Karel de Pitteurs-Hiegaerts en Marie-Henriette van Houstem-Swendel, +Ord.15.05.1841.
-vader van:
-Théodore-Karel-Léon-Jules-Marie-Robert de Pitteurs-Hiegaerts, °Ord.05.06.1859-+ST.Speelhof 29.09.1869.
-huwde opnieuw op 24.06.1879 te Brussel met Eulalie-Marie-Louise-Ghislaine, barones Snoy, °11.04.1851.
-in 1892: volksvertegenwoordiger; 1894-1914: gouverneur van de provincie Limburg. Woonde op het Speelhof.
- 07.-Van der Smissen Alfred-Louis-Adolf.- °Brussel 1823.-+St-Joost-ten-Node, 16.06.1895.
-z.v. baron Jacob Van der Smissen, (held van Waterloo).
-ongehuwd, 1,80 m groot.

- in 1859 werd hij vleugeladjutant van minister van Oorlog, generaal Chazal.
- hij verbleef van 1864 tot 1867 in Mexico, Joannes-Joseph Delvaux (Jef Pals) was zijn ordonnans.

VII.C.04.b. DE IJZEREN WEG

Het Nationaal Congres, bij decreet van 06 maart 1831, besloot de tol op de wegen te handhaven in het nieuwe België. Het aanleggen van de spoorwegen sedert 1835 bracht aan het wegverkeer een gevoelige slag toe.

Het personenvervoer met de diligence was ook geen pretje geweest. Men zat in een logge, ingewikkeld gebouwde kast: vooraan de 3 plaatsen van de "coupé" voor de rijken; in het midden de "berline" met 6 plaatsen op tegenover elkaar staande banken voor de welgestelden; achteraan de "rotonde", voor een achttal gewone lieden. Heel de reis werd men door elkaar geschud. Ze zaten opeengepakt in een onaangenaam luchtje van ongewassen kleren, tabaksrook en voedselvoorraden. Praten was onmogelijk door het voortdurend ratelen van de wielen met hun ijzeren banden op de kas-seien.

De trein was echter ook niet soepel en geluidloos, maar het was nieuw en modern. In 1836 werd de lijn vanuit Landen in 1836 aangelegd tot Overhalmaal. Vandaar moest men dan per koets verder. In St-Truiden kwam de eerste trein toe op 09 okt. 1839 om 16 u. Te Kortembos kwam een station op de lijn St-Truiden-Hasselt in 1847. Eerst werd deze spoorlijn uitgebaat door de maatschappij "Tournai-Tubise". Daarna door de maatschappij "Grand Central", die de rechten tot in 1943 bezat. In 1893 pleitte de Theux de Meylandt uit St-Truiden, bijgetreden door baron en volksvertegenwoordiger Henri-Theodore de Pitteurs-Hiegaerts, voor de afkoop van deze lijn door de Belgische Staat, omdat het traject Landen-Hasselt, 28 km, drie volle uren duurde.

Op 01 dec. 1847 arriveerde in het station van Kortembos een stationschef, de 21-jarige Julien Desmet uit Zottegem. Hij werd te Brustem ingeschreven onder de benaming "Chemin de fer". Na 1890 vinden we Max-Joseph Sevinants uit Alken als statieoverste. Hij was gehuwd met Maria Plebs uit Aken (Pruisen).

In Ordingen kwam een stopplaats van de spoorlijn Tienen-Tongeren in september 1879. Daar was in de Veldstraat sedert 1870 een suikerfabriek gestart. In de "Gazette van Sint-Truiden" verscheen elke week het uurrooster van de treinen ter informatie. In 1957 werd de spoorlijn daar afgeschaft.

Op 26 okt. 1892 kwam er een stoomtramverbinding tussen Sint-Truiden en Luik, die de Luikersteenweg rechts volgde. Het leggen van de spoorstaven begon in 1889. Het traject St-Truiden-Oerle of Oreye werd verpacht aan de "N.V. Limburgsche Stoomtramweg Maatschappij". De "chemin de fer vicinal St-Trond-Oreya" deed zijn intrede. Vanaf 1929 reed de elektrische tram door Brustem. Op 24 okt. 1956 verscheen de lijnbus.

De stoomtram was een logge locomotief, die voortdurend witte of zwarte rookpluimen uitspuwde. Uit de brede schouw slingerde er ook fijn gruis. Hij trok meestal een pakwagen en twee typen rijtuig voor passagiers. In de eerste klasse, met de rode, kussens, trof

men de herenboer, de industrieel, de kasteelheer en andere notabelen aan. In de tweede klasse, met harde houten banken, zaten de werklieden en de boerinnen, die de winkels in de stad gingen bevoorraden. Blazend en luid puffend bewoog de stoomtram zich in een gezapig tempo over de Saffraanberg naar Oreye. De reizigers beëindigden hun tocht steeds met vuile handen en bestofte klederen. Daar werd echter toen niet op gelet en dit kon de pret niet bederven.

Aan de Aalsterweg of Borgwormse Kiezel werd vanaf 1908 een vertakking van de tramlijn aangelegd. In 1911 reed er een stoomtram naar Aalst, Montenaken en Hannuit. Te Aalst aan Bona Falise dwarsten de rails de weg en liepen ze langs de andere kant van de straat in de richting van Mielen. Deze tramlijn functioneerde van 1911 tot 1950. Ze werd niet van elektriciteit voorzien zoals de lijn naar Luik.

In het begin van de 20e eeuw hadden de reizigers nog alle tijd om het landschap en het vee tussen de bloeiende hoge fruitbomen te bekijken. Werd 's zomers echter het raampje geopend, dan kreeg men, behalve een sintel in de ooghoek, ook de geur van het land in de neusgaten. De machinist had veel kennissen en soms begroette hij onderweg een vriend met een scherp, vrolijk gefluit.

Tijdens wereldoorlog I deed de Duitse bezetter in 1916 de sporen Brustem-Hannuit opbreken om materialen te recuperen.

VII.C.04.c. DE FIETS

Na de stoomtrein en de tram kwam de fiets de verplaatsingsmogelijkheden vergroten, al bleef de aankoop ervan een belangrijke uitgave.

Domien Knaepen, de gekende hengsten- en stierensnijder, die op de Romeinseweg nabij de Melsterbeek woonde, was in 1904 de gelukkige bezitter van de eerste fiets in Brustem. Samen met iemand uit Hoepertingen was hij zijn fiets persoonlijk met de trein in Antwerpen gaan afhalen. Vanuit het station in Sint-Truiden fietste hij naar het dorp.

Charel Koninckx (01), van op het Dorpsplein, was de tweede Brustemnaar die per fiets reed. In Aalst was de eerste fietser Norbert Goessens.

Het rijwiel was één van de aardigste en beste uitvindingen van de 19e eeuw geweest. In 1861 werd de trapper uitgevonden door Pierre Michaux. Eerst waren de trappers op de as van het gro-tere voorwiel bevestigd, maar weldra verscheen het "*veiligheidsrijwiel*", waarbij de trappers tussen de wielen werden geplaatst met een tandwiel en een ketting, die de trapkracht op het achterwiel overbrachten. In 1880 kwam de moderne fiets tot stand. De afneembare rubberen luchtband werd in 1891 uitgevonden. In 1910 kostte een rijwiel 100 F. Voor de herenboer was de fiets een bewijs van welstand, een glimmend pronkstuk.

Voor een arbeidersbeurs was het in het begin een duur ding en er diende maandenlang gespaard te worden vooraleer men kon gaan overwegen zich dit nieuwe vervoermiddel aan te schaffen. Diegenen die er eentje bezaten droegen er dan ook zorg voor en stalden hem in de woning als een kostbaar kleinoord. In dezelfde tijd kon men al fietsend vier tot vijfmaal meer afstand afleggen. De "*velotaks*" bedroeg 10 F.

De pastoor vond echter dat fietsen voor een vrouw geen pas gaf en verkondigde dit ook van op de preekstoel. Vooral de wind kon voor onkuise situaties zorgen waartegen voorzorgsmaatregelen getroffen moesten worden. Weldra kwam er dan ook een aangepaste kledij.

- 01.-Koninckx Carolus-Ludovicus.- Br.°22.12.1857-+13.05.1930.
-z.v. Louis Koninckx en Marie-Barbe Rutten.
-huwde in 1888 met Maria-Elisabeth Saenen, Br.°07.06.1855
-+12.08.1916.
-vader van:
-Ludovicus-Amandus, Br.°10.04.1888.
-Joannes-Joseph, Br.°15.07.1889, vertrok naar Hasselt in
1921.
-Amelia-Clotildis, Br.°30.01.1892 (x Theophile-Robert
Gielen, Br.°14.04.1890).
-Lodewijk-Julianus, Br.°26.10.1893.
-Victor-Emile, Br.°26.11.1894 (x 27.08.1927 Maria-Jose-
phina-Ludovica Janssen, Br.°10.06.1899).
-Celestinus, Br.°10.05.1898-+15.06.1898.
-Joannes-Theophile, Br.°30.06.1899.
-landbouwer op de Dorpsplaats 28 naast Willem Balis.